

การพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นนทนินท์ สุทธิรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

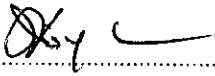
พฤศจิกายน 2548

ISBN 974-502-643-3

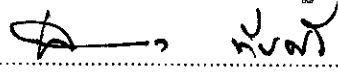
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นันทนิษฐ์ สุทธิรัตน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

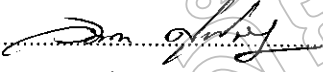
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

 ..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

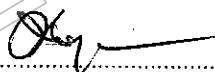
 ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

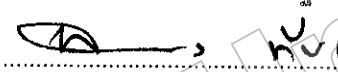
 ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

 ..... กรรมการ

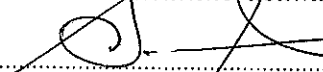
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

 ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)

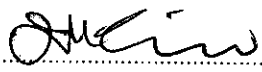
 ..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกลีกร)

 ..... กรรมการ

(ดร. จิรา จันทรกระจ่าง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ทับศรี และรองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี กรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบปาก
เปล่าวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาได้ให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแก้ไขวิทยานิพนธ์
จนทำให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจ
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ อาจารย์วรเวทย์ อาจารย์เพ็ญรัตน์ อาจารย์ยลดี อาจารย์
วรรณิ และ นักเรียน โรงเรียนอนุบาลวัดโคกท่าเจริญ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณสำหรับความปรารถนาดี กำลังใจ และความห่วงใยทั้งมวลจากคุณพ่อเสรี
คุณแม่นวลละออ พี่ศราวุธ สุทธิรัตน์ เด็กหญิงณิชาภัณต์ คุณเชษฐ์ และครอบครัวตั้งทรงจิตรากุล
พี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ ทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน
ทุนงานวิจัยฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
ครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้
และประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

นันทนิษฐ์ สุทธิรัตน์

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2546

43910302: สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: ชุดการสอน/ จริยธรรม/ ความซื่อสัตย์สุจริต/ความมีระเบียบวินัย/ ความรับผิดชอบ

นันทนิษฐ์ สุทธิรัตน์: การพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL PACKAGES ON MORAL, HONESTY DISCIPLINE AND RESPONSIBILITY FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา: พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, กศ.ค., นलग ทับศรี, Ed.D., ถัดดา สุขปรัดดี, กศ.ม. 185 หน้า. ปี พ.ศ. 2548.

ISBN 974-502-643-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาชุดการสอนตามลำดับขั้นดังนี้คือ วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดคุณลักษณะชุดการสอน สร้างชุดการสอน สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบฝึกหัดจริยธรรม และทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนเป็นขั้นสุดท้าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลวัดโลกท่าเจริญ อำเภอบางบาล จังหวัดลบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นไปทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 18 คาบ คาบละ 20 นาที จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.66/85.44, 87.00/86.77 และ 83.66/92.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

43910302 : MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORD: INSTRUCTIONAL PACKAGES/ MORAL/ HONESTY/ DISCIPLINARY/ RESPONSIBILITY

NANTANIT SUTTIRAT: THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL PACKAGES ON MORAL, HONESTY DISCIPLINE AND RESPONSIBILITY FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS. THESIS ADVISORS: PONGPRASERT HOKSUWAN, Ed.D., CHALONG TUBSREE, Ed.D., LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed. 185 P. 2005. ISBN 974-502-643-3

The purpose of the research was to develop instructional packages on moral, honesty disciplinary and responsibility for Prathomsuksa 6 students. The packages were developed to have the efficiency according to the set standard criterion 80/80.

The researcher proceeded the instructional packages development by: conducting the analysis of instructional problem and learner analysis, identifying the specification of the instructional packages, developing the instructional packages, developing the tools for assessing learning achievement and moral exercise, and finally evaluating the efficiency of the instructional packages. The sample used in this study consisted of 30 Prathomsuksa 6 students who studied in the first semester, at Watkhoktjaaroen School Amphoe Phanthong, Chonburi Province. The subjects were randomised by purposive sampling method.

The researcher conducted the research by applying the moral packages with the subjects. The time spent in the experiment was eighteen periods of 20 minutes each. The data were statistically analyzed to determine the efficiency of the instructional packages by means of E_1/E_2 . The results of the studies revealed that efficiency of instructional packages was 84.66/85.44, 87.00/86.77 and 83.66/92.77, which met the set criterion of 80/80.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมาย ลักษณะ และทฤษฎีทางจริยธรรม.....	7
จริยธรรมในหลักสูตรประถมศึกษา.....	18
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษาสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม ในโรงเรียน.....	28
การวัดและประเมินผลจริยศึกษา.....	31
ชุดการสอน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม และชุดการสอน.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนจริยธรรม.....	66
วิเคราะห์ผู้เรียนและกำหนดพฤติกรรมที่เรียนตามลักษณะของผู้เรียน.....	67
กำหนดคุณลักษณะของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมี ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	68
สร้างชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และ ความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบฝึกหัดจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	75
ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5 สรุปและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	81
ขอบเขตของการวิจัย.....	81
กลุ่มตัวอย่าง.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	81
วิธีดำเนินการหาประสิทธิภาพ.....	82
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	82
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก.....	98
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	185

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงอัตราเวลาเรียน.....	20
2 อัตราเวลาเรียนของพระพุทธรศาสนาและจริยศึกษา และกิจกรรมส่วนอื่น ๆ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	21
3 แสดงการกำหนดพฤติกรรมการเรียนตามลักษณะของผู้เรียน.....	68
4 แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก	79
5 แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง.....	80
6 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกหัดกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบฝึกหัดประจำชุดการสอนที่ 1.....	104
7 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกหัดกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบฝึกหัดประจำชุดการสอนที่ 2.....	104
8 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกหัดกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบฝึกหัดประจำชุดการสอนที่ 3.....	105
9 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับจุดประสงค์ (IOC).....	105
10 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบฝึกหัดประจำ ชุดการสอนที่ 1.....	107
11 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบฝึกหัดประจำ ชุดการสอนที่ 2.....	107
12 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบฝึกหัดประจำ ชุดการสอนที่ 3.....	108
13 แสดงคะแนนของนักเรียนแต่ละคนจากการตอบแบบฝึกหัดประจำ ชุดการสอนที่ 1-3.....	112
14 แสดงคะแนนของนักเรียนแต่ละคนจากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนประจำชุดการสอนที่ 1-3.....	115

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงแหล่งเนื้อหาทางจริยธรรม.....	10
2 แสดงการดำเนินการพัฒนาชุดการสอน	65
3 ขั้นตอนการพัฒนาชุดการสอน.....	69
4 ขั้นตอนการสร้างชุดการสอน	70